

Cuprins

PREFAȚĂ	9
CUVÂNT INTRODUCȚIV	11
CAPITOLUL 1 Scurt istoric al psihologiei SERE	15
1.1. Cum au apărut școlile de supraviețuire?	16
1.2. Cum a apărut psihologia SERE?	18
CAPITOLUL 2 Aspecte psihologice ale supraviețuirii în condiții de izolare/captivitate	21
2.1. Etape ale supraviețuirii	21
2.1.1. Etapa de pre-impact	21
2.1.2. Etapa de impact	22
2.1.3. Etapa de recul	23
2.1.4. Salvarea	24
2.1.5. Etapa post-traumă	25
2.2. Reacții individuale pe timpul unui eveniment de supraviețuire	26
2.2.1. Panica	26
2.2.2. Anxietatea paralizantă	27
2.2.3. Distorsiunea perceptivă	28
2.2.4. Negarea	29
2.2.5. Tristețea și deprimarea	30
2.2.6. Hiperactivitatea	32
2.2.7. Comportamentul stereotipic	32
2.2.8. Furia și vina	33
2.2.9. Altruismul	34
2.3. Manifestări clinice asociate unui eveniment de supraviețuire	34
2.3.1. Personificarea torturii	34
2.3.2. PTSD și modificarea percepției asupra durerii	35
2.3.3. Efecte ale captivității în pregătirea pentru supraviețuire	36
2.3.4. Efecte ale captivității asupra sănătății	37
2.3.5. Captivitatea simulată în pregătirea pentru supraviețuire	38
2.3.6. Trauma secundară	40
2.3.7. Diferențe de gen în strategii de coping și în pregătire	43
2.3.8. Furia adaptativă pe parcursul expunerii la stres	45
2.3.9. Efecte ale captivității asupra vieții de familie	46
2.3.9.1. Doliul complicat	48
2.3.9.2. Factorii care influențează capacitatea de reabilitare a familiei	48
2.3.10. Efecte ale captivității asupra stării de sănătate, pe termen lung	52
2.3.11. Sindromul Stockholm și exploatarea în captivitate	53
2.4. Aspecte cognitive ale procesului de luare a deciziei sub stres	59
2.4.1. Efecte ale stresului asupra atenției	62

2.4.2. Efecte ale stresului asupra memoriei	65
2.4.2.1. Efecte generale ale stresului asupra memoriei	66
2.4.2.2. Contextul și starea de dispoziție	68
2.4.2.3. Influența dezinformării asupra memoriei – amintirile false	69
2.4.3. Efecte ale stresului asupra raționamentului și luării deciziilor	71
2.5. Factori de vulnerabilitate și factori de reziliență	74
2.5.1. Anxietatea	74
2.5.2. Dispoziția afectivă și mecanismele de coping	75
2.5.3. Predictibilitatea și controlul	77
2.5.4. Experiența	77
2.5.5. Prezența altora	78
2.5.6. Pregătirea pentru situații de stres extrem	78
2.6. Aspecte ale inoculării stresului în pregătirea SERE și în gestionarea experienței izolării/ captivității	81
2.6.1. Interogatoriile simulate pe timpul perioadei de captivitate din școala SERE	81
2.6.2. Discursul propagandistic	82
2.6.3. Distorsiunile (biasurile) atenționale specifice activității SERE	84
2.6.4. Impactul amintirilor asupra pregătirii	85
2.6.5. Calitatea raționamentului și a luării deciziilor	85
2.6.6. Factori de protecție și reziliență pe timpul captivității	86
CAPITOLUL 3 Rolul psihologului SERE	87
3.1. Considerații generale	87
3.2. Roluri îndeplinite înainte de apariția unei situații de izolare/ captivitate	88
3.2.1. Evaluator	88
3.2.2. Observator de siguranță	93
3.2.2.1. Monitorizarea instructorilor	94
3.2.2.2. Monitorizarea cursanților	96
3.2.3. Educator	97
3.2.4. Consultant și cercetător	99
3.2.4.1. Validarea parametrilor de pregătire	100
3.2.4.2. Stabilirea predictorilor performanței sub stres	100
3.3. Roluri îndeplinite după apariția unei situații de izolare/ captivitate	101
3.3.1. Profiler	101
3.3.2. Membru al echipei de reintegrare	109
3.4. Aspecte etice ale activității psihologului SERE	109
3.4.1. Principii generale din Codul de etică APA, aplicabile în psihologia SERE	109
3.4.1.1. Lucrul în beneficiul celorlalți și nu în detrimentul acestora	109
3.4.1.2. Fidelitate și responsabilitate	110
3.4.1.3. Integritate	111

3.4.1.4. Dreptate	111
3.4.1.5. Respect pentru demnitatea și drepturile persoanelor	111
3.4.2. Standarde de practică etică relevante pentru psihologia SERE	112
3.4.2.1. Utilizarea greșită a muncii psihologilor	112
3.4.2.1. Conflicte între aspectele etice și cerințele organizaționale	112
3.4.2.2. Discriminarea, hărțuirea sexuală, alte forme de hărțuire	113
3.4.2.3. Evitarea producerii de daune	113
3.4.2.4. Protejarea vieții private și confidențialitatea	114
3.4.2.5. Evaluările și intervenția specializată	114
3.4.2.6. Publicitatea și alte declarații publice	115
CAPITOLUL 4 Reintegrarea persoanelor care au supraviețuit izolării/ captivității	117
4.1. Considerații generale	117
4.1.1. Scopurile reintegrării	119
4.1.2. Caracteristici ale personalului recuperat din situații de izolare	119
4.1.3. Nevoile unei persoane recuperate	120
4.1.4. Cerințe organizaționale în raport cu reintegrarea	121
4.1.5. Principiile de bază ale reintegrării	122
4.1.6. Membrii echipei de reintegrare	122
4.2. Debriefingul cognitiv și decompresia în reintegrare	125
4.2.1. Debriefingul cognitiv în reintegrare	125
4.2.2. Decompresia în reintegrare	127
4.2.2.1. Protocolul de decompresie	128
4.3. Intervenția în cazul unui eveniment traumatic recent	129
4.3.1. Intervenția timpurie cognitiv-comportamentală	130
4.3.1.1. Eficacitatea intervenției timpurii cognitiv-comportamentale	130
4.3.1.2. Protocol de intervenție timpurie prin expunere prelungită	132
4.3.2. EMDR R-TEP pentru intervenția timpurie	136
4.3.3. Concluzii	138
4.4. Etapele reintegrării	139
4.4.1. Etapa I	139
4.4.1.1. Compunerea echipei, împărțirea sarcinilor și responsabilități	141
4.4.1.2. Comanda și controlul reintegrării	141
4.4.1.3. Echipa de debriefing	141
4.4.1.4. Evaluarea medicală/ certificarea stării de sănătate	142
4.4.1.5. Hrănirea și igiena	142
4.4.1.6. Debriefingurile	143
4.4.1.7. Pre-planificarea	144
4.4.1.8. Locația	144
4.4.1.9. Finalizarea etapei I a reintegrării	145
4.4.1.10. Alte considerații	146
4.4.2. Etapa a II-a	148
4.4.3. Etapa a III-a	149

4.4.4. Monitorizarea	151
4.5. Provocări pe timpul reintegrării	151
4.6. Aspecte de interes public și interacțiunea cu presa	155
4.7. Aspecte legale	156
4.8. Aspecte legate de familie	157
ANEXA 1	159
ANEXA 2	163
ANEXA 3	169
ANEXA 4	171
ANEXA 5	173
ANEXA 6	175
ANEXA 7	179
ANEXA 8	181
ANEXA 9	185
Referințe bibliografice	193